

Համախմբված Ֆինանսական
հաշվետվություններ և

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

ԲՄԿ ՊՈՒՀ Ռուս-Հայկական (Սլավոնական)
համալսարան

31 դեկտեմբերի 2022թ.

Բովանդակություն

	Էջ
Անկախ աուդիտորական եզրակացություն	3
Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն	5
Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվություն	6
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվություն	7
Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	8

“Ֆոր Էյ Քոնսալթինգ” ՓԲԸ

“Four A Consulting” CJSC

audit accounting advisory assurance

ՀԱՊ ՀԿ Ռեեստր 1 20 0219
Հասցե Նալբանդյան 50/136, քերևան ՀՀ,
Հեռախոս +374(10) 52 08 47

www.4aconsulting.am
info@4aconsulting.am

CAA NGO Register 1 20 0219
Address Nalbandyan 50/136, Yerevan, RA
Telephone +374(10) 52 08 47

ԱՆԿԱԽ ԱՌԻԳԻՏՈՐԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ ԲՄԿ ՊՈՒՀ Ռուս-Հայկական (Սլավոնական) համալսարանի մասնակիցներին ,

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել ԲՄԿ ՊՈՒՀ Ռուս-Հայկական (Սլավոնական) համալսարանի և նրա դուստր ընկերության (միասին՝ Խումբ) համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունը՝ առ 31 դեկտեմբերի 2022թ., ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտված տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունքի, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվությունները, և համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, ներառյալ՝ հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականության ամփոփը:

Մեր կարծիքով, կից համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով տալիս են Խմբի 2022 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքի և դրամական միջոցների հոսքերի ճշմարիտ և իրական պատկերը՝ Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների համաձայն (ՖՀՄՍ-ներ):

Կարծիքի հիմք

Աուդիտն անցկացրել ենք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ-ներ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ նկարագրված է այս եզրակացության՝ *“Աուդիտորի պատասխանատվությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար”* բաժնում: Մենք անկախ ենք Խմբից՝ համաձայն Հաշվապահների էթիկայի Միջազգային Ստանդարտների կոդից հրապարակված *“Պրոֆեսիոնալ հաշվապահների էթիկայի կանոնագրքի”* (ՀԷՄՍԽ կանոնագիրք) և պահպանել ենք էթիկայի այլ պահանջները՝ համաձայն ՀԷՄՍԽ կանոնների և Հայաստանի հանրապետությունում ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտին վերաբերող էթիկայի պահանջների: Մենք համոզված ենք, որ ձեռք ենք բերել բավականաչափ ու համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Այլ հանգամանքներ

Խմբի 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ավարտված տարվա համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները աուդիտի չեն ենթարկվել:

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների համար ղեկավարության և կառավարման լիազոր անձանց պատասխանատվությունը

Ղեկավարությունը պատասխանատվություն է կրում համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման համար, որոնք տալիս են ճշմարիտ և իրական պատկեր ՖՀՄՍ-ների համաձայն, և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որն ըստ ղեկավարության, անհրաժեշտ է իսարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը ապահովելու համար:

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս՝ ղեկավարությունը պատասխանատու է Խմբի անընդհատ գործելու կարողության գնահատման համար՝ անհրաժեշտության դեպքում բացահայտելով անընդհատությանը վերաբերող հարցերը, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքը կիրառելու համար, էթե ղեկավարությունը չունի Խումբը լուծարելու կամ Խմբի գործունեությունը դադարեցնելու մտադրություն, կամ չունի այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլ ընտրանք:

Կառավարման լիազոր անձինք պատասխանատու են համախմբված ֆինանսական հաշվետվողականության գործընթացի վերահսկման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով գերծ են էական խեղաթյուրումներից, անկախ դրանց խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորի եզրակացություն:

Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, բայց այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՍ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումներ, երբ այն առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ սխալի կամ խարդախության արդյունքում, և համարվում են էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք առանձին կամ միասին վերցրած, կազդեն համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների՝ այդ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՍ-ների համաձայն իրականացրած աուդիտի ողջ ընթացքում կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական կասկածամտություն: Ի լրումն՝

- հատկորոշում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր՝ այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով, և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավականաչափ և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկն ավելի բարձր է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության համակարգի չարաշահում:
- ձեռք ենք բերում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին պատկերացում՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, և ոչ թե ԽՍԲԻ ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- գնահատում ենք հաշվապահական հաշվառման կիրառված քաղաքականության տեղին լինելը, ինչպես նաև ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և կից բացահայտումների խելամտությունը:
- եզրահանգում ենք ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ, և հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա՝ գնահատում ենք՝ արդյոք առկա է էական անորոշություն դեպքերի կամ իրավիճակների վերաբերյալ, որոնք կարող են նշանակալի կասկած հարուցել ԽՍԲԻ անընդհատ գործելու կարողության վրա: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, ապա մեզանից պահանջվում է աուդիտորի եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե այդպիսի բացահայտումները բավարար չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը:

Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Սակայն, ապագա դեպքերը կամ իրավիճակները կարող են ստիպել ԽՍԲԻ դադարեցնել անընդհատության հիմունքի կիրառումը:

Կառավարման լիազոր անձանց, ի թիվս այլ հարցերի, հաղորդակցում ենք աուդիտի առաջադրանքի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ՝ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

17 օգոստոսի 2023թ.

Անիկ Մարտիրոսյան
Տնօրեն-Բաժնետեր-Առաջադրանքի ղեկավար

Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն

	Ծանոթ.	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Հազար դրամ			
<i>Ակտիվներ</i>			
<i>Ոչ ընթացիկ ակտիվներ</i>			
Հիմնական միջոցներ	4	3,966,747	4,248,369
Օգտագործման իրավունքով ակտիվներ	5	42,109	42,109
Ոչ նյութական ակտիվներ		9,200	10,451
Տրված կանխավճարներ	7	13,493	12,067
		<u>4,031,549</u>	<u>4,312,996</u>
<i>Ընթացիկ ակտիվներ</i>			
Պաշարներ	8	28,988	33,650
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	9	245,532	158,759
Տրամադրված փոխառություններ	10	1,075	2,555
Մնացորդներ դրամարկղում և բանկերում	11	2,234,083	1,344,713
		<u>2,509,678</u>	<u>1,539,677</u>
		<u>6,541,227</u>	<u>5,852,673</u>
Ընդամենը ակտիվներ			
Սեփական կապիտալ և պարտավորություններ			
<i>Կապիտալ և պահուստներ</i>			
Չուտ ակտիվներ	12	2,884,803	3,471,806
		<u>2,884,803</u>	<u>3,471,806</u>
<i>Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ</i>			
Վարկեր և փոխառություններ	13	66,603	59,467
Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ	14	53,598	32,755
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	6	404,361	74,613
		<u>524,562</u>	<u>166,835</u>
<i>Ընթացիկ պարտավորություններ</i>			
Վարկեր և փոխառություններ	13	302,324	151,162
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	15	523,227	410,663
Եկամուտներին վերաբերող շնորհ	14	2,270,648	1,616,662
Շահութահարկի զծով պարտավորություն		35,663	35,545
		<u>3,131,862</u>	<u>2,214,032</u>
Ընդամենը սեփական կապիտալ և պարտավորություններ		<u>6,541,227</u>	<u>5,852,673</u>

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են 2023թ. օգոստոսի 17-ին՝

Գլխավոր հաշվապահ

Ա. Վ. Ամրոյան

Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 8-ից մինչև 28-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվություն

	Ծանոթ.	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Հազար դրամ			
Կրթական ծառայությունից եկամուտ		1,615,737	1,298,231
Շնորհից եկամուտ		1,991,625	1,656,326
Այլ եկամուտներ	16	119,623	88,535
Ընդամենը հասույթ		<u>3,726,985</u>	<u>3,043,092</u>
Փոխհատուցում աշխատակիցներին		(2,496,105)	(2,066,004)
Մաշվածություն		(347,471)	(262,482)
Կրթաթոշակ		(214,131)	(237,939)
Գրասենյակային, կոմունալ և հեռահաղորդակցության ծախսեր		(243,613)	(160,382)
Չփոխհատուցվող հարկերից ծախսեր		(62,623)	(107,691)
Սպասարկման ծառայություն		(61,300)	(74,305)
Դեբիտորական պարտքերի դուրսգրում		(11,090)	(51,376)
Ստացված տարբեր ծառայություններ		(110,418)	(52,289)
Այլ ծախսեր	17	(338,987)	(168,879)
Գործառնական գործունեությունից վնաս		<u>(158,753)</u>	<u>(138,255)</u>
Ֆինանսական եկամուտ, գուտ	18	29,815	5,150
Արտաբյուջյան փոխարժեքային		(66,894)	(14,867)
տարբերությունից գուտ օգուտ/(վնաս)	19	<u>(195,832)</u>	<u>(147,972)</u>
Վնասը մինչև հարկերը			
Շահութահարկի գծով ծախս	20	(391,171)	(47,895)
Ցարվա վնաս		<u>(587,003)</u>	<u>(195,867)</u>
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք		-	-
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք		<u>(587,003)</u>	<u>(195,867)</u>

Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 8-ից մինչև 28-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվություն

	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
<i>Հազար դրամ</i>		
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր	(587,003)	(195,867)
Տարվա վնաս ճշգրտումներ՝	347,470	262,472
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	32,231	-
Հիմնական միջոցների օտարումից վնաս	391,171	47,895
Շահութահարկի գծով ծախս	(29,815)	(5,150)
Ֆինանսական եկամուտ	(2,070,892)	(1,711,453)
Ծնորհից եկամուտ	66,894	14,867
Փոխարժեքային տարբերությունից վնաս	(1,849,944)	(1,587,236)
<i>Գործառնական շահույթ նախքան շրջանառու կապիտալի փոփոխությունները</i>	4,662	(6,272)
Պաշարների փոփոխություն	(89,414)	(62,767)
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի փոփոխություն	114,679	(17,013)
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերի փոփոխություն	(1,820,017)	(1,673,288)
<i>Գործառնական գործունեությունից ստացված դրամական միջոցներ</i>	29,815	5,150
Վճարված տոկոսներ	(61,305)	(35,232)
Վճարված շահութահարկ	(1,851,507)	(1,703,370)
<i>Գործառնական գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ</i>	(96,828)	(368,767)
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր	(96,828)	(368,767)
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում	2,745,721	1,983,298
Շնորհի ստացում	1,480	2,179
Տրամադրված փոխառություններ, զուտ	(1,426)	214,222
Տրված կանխավճարներ	2,648,947	1,830,932
<i>Ներդրումային գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ</i>	2,648,947	1,830,932
Ֆինանսավորման գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր	158,298	153,601
Վարկեր և փոխառություններ, զուտ	-	14,771
Նախորդ տարիների ճշգրտումներ	158,298	168,372
<i>Ֆինանսավորման գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ</i>	158,298	168,372
Դրամարկղում և բանկերում մնացորդների զուտ ան/(նվազում)	955,738	295,934
Արտարժույթի փոխարժեքի ազդեցությունը դրամական միջոցների վրա	(66,368)	(16,247)
Դրամարկղում և բանկերում մնացորդներ տարվա սկզբում	1,344,713	1,065,026
Դրամարկղում և բանկերում մնացորդներ տարվա վերջում	2,234,083	1,344,713

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 8-ից մինչև 28-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1 Գործառնությունների բնույթը և ընդհանուր տեղեկատվություն

«Ռուս-Հայկական (Սլավոնական) համալսարան բարձրագույն մասնագիտական կրթության պետական ուսումնական հաստատություն» (Մայր կազմակերպություն) իրավաբանական անձ հանդիսացող միջպետական առևտրային կազմակերպություն է, որը գրանցվել է Հայաստանի Հանրապետության պետական ռեգիստրի կողմից՝ 28.07.2008թ.-ին, գրանցման համարը՝ 264.211.08329:

Մայր կազմակերպության համախմբմանը ենդանդիսանում Ռուսաստանի Դաշնության և Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունները՝ ի դեմս ՌԴ գիտության և բարձրագույն նախարարության և ՀՀ կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարության:

Մայր կազմակերպության հիմնական գործունեությունն է կրթական ոլորտը, բուհական և հետբուհական կրթական ծառայությունների մատուցումը:

Մայր կազմակերպության իրավաբանական հասցեն է՝ 0051, Հայաստանի Հանրապետություն, ք.Երևան, Հ. Էմին 123:

2022թ. Խմբի աշխատողների տարեկան միջին թիվը կազմել է 982 մարդ (2021թ.՝ 973 մարդ):

2 Պատրաստման հիմքերը

2.1 Համապատասխանություն

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) ինչպես հրապարակվել է Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՍԽ) կողմից:

2.2 Ծանաչման հիմքեր

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի սկզբունքով, բացառությամբ որոշ ֆինանսական գործիքների, որոնք ներկայացվել են իրական արժեքով:

2.3 Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը հայկական դրամն է (դրամ), որն էլ հանդիսանում է Խմբի գործառնական արժույթը, քանի որ այն լավագույնս արտացոլում է ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և Խմբի գործարքների տնտեսական բովանդակությունը:

Սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են հայկական դրամով, քանի որ դեկլարության համոզմամբ այս արժույթն առավել օգտակար է Խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների համար: Դրամով ներկայացված ամբողջ ֆինանսական տեղեկատվությունը կտրացված է մինչև մոտակա հազար միավորը:

2.4 Գնահատումների և դատողությունների կիրառում

ՖՀՄՍ-ի համապատասխան համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որպեսզի Խմբի դեկլարությունը կարևոր գնահատումներ և ենթադրություններ կատարի, որոնք ազդեցություն են գործում համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների գումարների, ինչպես նաև հաշվետու տարվա եկամուտների և ծախսերի գումարների վրա:

Առավել մեծ դատողություն պահանջող և բարդություն ներկայացնող էական ոլորտները, կամ այն ոլորտները, որտեղ ենթադրություններն ու գնահատումներն էական են համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների համար, բացահայտված են համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություն 20-ում:

2.5 Խմբի կողմից ընդունված նոր և փոփոխված ՖՀՄՍ ստանդարտներ, որոնք ընդունվել են ընթացիկ տարում

Ընթացիկ տարում Խումբը ընդունել է իր գործունեության համար կիրառելի և 2022թ. հունվարի 1-ից սկսվող ժամանակաշրջանների համար ուժի մեջ մտած բոլոր նոր և վերանայված ստանդարտները և մեկնաբանությունները, որոնք հրապարակվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՍԽ) և ՀՀՄՍԽ-ի Մեկնաբանման կոմիտեի (ՄԿ) կողմից:

Նշված փոփոխությունների բնույթը և ազդեցությունը բացահայտված են ստորև:

Նոր և վերանայված ստանդարտներ և մեկնաբանություններ, որոնք կիրառելի են 2022թ. հունվարի 1-ից և դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար

Ներքոհիշյալ նոր ստանդարտներն ու փոփոխությունները, որոնք առաջին անգամ կիրառվել են 2022թ., որևէ էական ազդեցություն չեն ունեցել Խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Ստանդարտ	Ստանդարտի կամ մեկնաբանության անունը
ՖՀՄՍ 3	Հղումներ հայեցակարգային հիմունքներին (ՀՀՄՍ 3 փոփոխություններ)
ՀՀՄՍ 16	Մուտքեր նախքան նախատեսված օգտագործումը (ՀՀՄՍ 16 փոփոխություններ)
ՀՀՄՍ 37	Անբարենպաստ պայմանագրեր. Պայմանագրի կատարման ծախսումներ (ՀՀՄՍ 37 փոփոխություններ)
ՖՀՄՍ 1, ՖՀՄՍ 9, ՀՀՄՍ 41, ՖՀՄՍ 16	2018-2021թ. ՖՀՄՍ-ների տարեկան բարեփոխումներ (ՖՀՄՍ 1, ՖՀՄՍ 9, ՀՀՄՍ 41, ՖՀՄՍ 16 փոփոխություններ)

Ստանդարտներ, փոփոխություններ և մեկնաբանություններ գործող ստանդարտների վերաբերյալ, որոնք դեռևս չեն գործում և նախօրոք չեն ներդրվել Խմբի կողմից

Այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման ամսաթվի դրությամբ Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՍԽ) կողմից թողարկվել են որոշակի նոր ստանդարտներ, փոփոխություններ և մեկնաբանություններ գործող ստանդարտների վերաբերյալ, որոնք սակայն դեռևս չեն գործում և նախօրոք չեն ներդրվել Խմբի կողմից:

Ղեկավարությունը կանխատեսում է, որ բոլոր կիրառելի հրապարակումները կներդրվեն Խմբի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունում սկսած հրապարակման ուժի մեջ մտնելու ամսաթվին հաջորդող առաջին իսկ ժամանակաշրջանից:

Ստանդարտ Ստանդարտի կամ մեկնաբանության անունը

Տվյալ ամսաթվին կամ դրանից հետո սկսվող հաշվետու ժամանակաշրջանների համար կիրառելի

ՀՀՄՍ 12	Մեկ գործարքից առաջացող ակտիվներին և պարտավորություններին վերաբերող հետաձգված հարկ (ՀՀՄՍ 12 փոփոխություններ)	1 հունվարի 2023թ.
ՀՀՄՍ 1	Պարտավորությունների դասակարգումը որպես ընթացիկ կամ ոչ ընթացիկ (ՀՀՄՍ 1 փոփոխություն)	1 հունվարի 2024թ.
ՀՀՄՍ 8	Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների սահմանում (ՀՀՄՍ 8 փոփոխություն)	1 հունվարի 2023թ.
ՀՀՄՍ 1	Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության բացահայտում (ՀՀՄՍ 1 և Գործնական կիրառություն 2)	1 հունվարի 2023թ.
ՀՀՄՍ 1	Պարտավորությունների դասակարգումը որպես ընթացիկ կամ ոչ ընթացիկ (ՀՀՄՍ 1 փոփոխություն)	1 հունվարի 2024թ.
ՀՀՄՍ 16	Վարձակալության պարտավորություն Վաճառքի և հետադարձ վարձակալության գործարքի ժամանակ (ՖՀՄՍ 16 փոփոխություն)	1 հունվարի 2024թ.
ՀՀՄՍ 1	Ոչ-ընթացիկ պարտավորություններ պայմանագրերի հետ (ՀՀՄՍ 1 փոփոխություն)	1 հունվարի 2024թ.

2.6 Դուստր ընկերություն

Մայր կազմակերպությունն ունի հետևյալ դուստր ընկերությունը՝ «Ուսմունք Դպրոց» ՍՊԸ.

2022թ. դեկտեմբերի 31 դուստր ընկերություն	Մաս	Գրանց	Գրանցման	Գործունեության ոլորտ
	նարածին	ման երկիր	ամսաթիվ	հանրակրթական ուսուցում
	%	ՀՀ	2009	
	100			

Մայր կազմակերպությունը դուստր ընկերությունը գրանցել է 2009թ.-ին:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

3.1 Համախմբման հիմքերը

Խմբի ֆինանսական հաշվետվությունները համախմբում են մայր կազմակերպություն և իր դուստր ընկերության՝ 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական հաշվետվությունները: Դուստր ընկերության հաշվետու ամսաթիվը դեկտեմբերի 31-ն է:

Համախմբման ժամանակ Խմբի ընկերությունների միջև բոլոր գործարքները և մնացորդները բացառվում են, ներառյալ Խմբի ընկերությունների միջև գործարքների արդյունքում չվաստակած օգուտները և չկրած վնասները: Երբ ակտիվի ներխմբային վաճառքից առաջացող չկրած վնասը համախմբման ժամանակ հակադարձվում է, հիմքում ընկած ակտիվը նաև ենթարկվում է արժեզրկվածության գծով ստուգման՝ Խմբի տեսանկյունից:

Ցարվա ընթացքում ձեռք բերած կամ օտարած դուստր ընկերության շահույթը կամ վնասը և այլ համապարփակ արդյունքը ճանաչվում են ձեռքբերման ամսաթվից կամ մինչև օտարման ամսաթիվը, որը կիրառելի է:

3.2 Արտարժույթ

Արտարժույթով գործարքներ

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելիս Խմբի համար գործառնական արժույթից տարբեր այլ արժույթով իրականացված գործարքները գրանցվում են գործարքի օրվա դրությամբ Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից հրապարակված միջին փոխարժեքով: Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով դրամային հոդվածները պետք է վերահաշվարկվեն՝ կիրառելով հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ՀՀ ԿԲ կողմից հրապարակված միջին փոխարժեքը: Իրական արժեքով

հաշվառվող և արտարժույթով սահմանված ոչ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործարքի օրվա դրությամբ գործող փոխարժեքով: Ոչ դրամային հոդվածները, որոնց սկզբնական արժեքը հաշվառվում է արտարժույթով, չեն վերահաշվարկվում: Ստորև ներկայացված են ՀՀ Կենտրոնական բանկի կողմից հրապարակված միջին փոխարժեքները.

	2022թ. դեկտեմբերի		2021թ. դեկտեմբերի	
	31-ի	դրությամբ	31-ի	դրությամբ
Ռուբլի		5.59		6.42
ԱՄՆ դոլար		393.57		480.14
Եվրո		420.06		542.61
Ֆունտ ստերլինգ		474.13		646.17

Արտարժույթով գործարքներից, ինչպես նաև արտարժույթով արտահայտված դրամային հոդվածների վերահաշվարկումից առաջացած փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են ժամանակաշրջանի շահույթում կամ վնասում: Իրական արժեքով արտահայտված ոչ դրամային հոդվածների վերահաշվարկումից առաջացած փոխարժեքային տարբերությունները ներառվում են ժամանակաշրջանի շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն ոչ դրամային հոդվածների վերահաշվարկումից առաջացած տարբերությունների, որոնց վերաբերող շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

3.3 Հիմնական միջոցներ

Խուճրն իր հաշվառման քաղաքականությունում ընտրում է սկզբնական արժեքի (ինքնարժեքի) մոդելը, և այդ քաղաքականությունը կիրառում է հիմնական միջոցների ամբողջ դասի նկատմամբ: Սույն մոտեցումը ենթադրում է, որ հիմնական միջոցի միավորը՝ որպես ակտիվ ճանաչելուց հետո, պետք է հաշվառվի իր սկզբնական արժեքով (ինքնարժեքով)՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կուտակված կորուստները:

Հիմնական միջոցները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները: Սկզբնական արժեքը ներառում է ձեռքբերման գինը, ներկրման տուրքերը, հարկերը և պարտադիր այլ վճարներ, որոնք ենթակա չեն վերադարձման և ուղղակիորեն վերագրվող ծախսումներ: Երբ հիմնական միջոցների միավորը բաղկացած է տարբեր օգտակար ծառայության ժամկետ ունեցող խոշոր բաղկացուցիչներից, դրանք հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցի առանձին միավորներ:

Հիմնական միջոցի միավորի սկզբնական արժեքը պետք է ճանաչվի որպես ակտիվ այն և միայն այն դեպքում, երբ հավանական է, որ այդ միավորի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտները կհոսեն դեպի Համալսարան, և միավորի սկզբնական արժեքը կարող է արժանահավատորեն չափվել:

Միավորները, ինչպիսիք են՝ պահեստամասերը, պահուստային սարքավորումները և սպասարկող սարքավորումները ճանաչվում են, երբ դրանք բավարարում են հիմնական միջոցի սահմանմանը: Հակառակ դեպքում, նման միավորները դասակարգվում են որպես պաշար:

Հնարավոր է, որ տեղին է լինում միավորել առանձին վերցրած ոչ նշանակալի միավորները և չափանիշը կիրառել միավորված արժեքի նկատմամբ:

Ճանաչման սկզբունքի համաձայն՝ Խուճրն զնահատում է իր հիմնական միջոցների գծով բոլոր ծախսումները դրանց կատարման պահին:

Մաշվածությունը ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվությունում՝ կիրառելով գծային մեթոդը հիմնական միջոցի օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է այն պահից, երբ ակտիվը դառնում է մատչելի՝ իր նպատակային նշանակությամբ օգտագործելու համար: Հիմնական միջոցների գնահատված օգտակար ծառայության ժամկետները ներկայացված են ստորև.

Շենքեր և շինություններ	- 10 կամ 20 տարի
Մեքենաներ և սարքավորումներ	- 8 տարի
Տրանսպորտային միջոցներ	- 8 տարի
Տնտեսական գույք	- 8 տարի
Համակարգչային և հաշվողական տեխնիկա	- 1 տարի
Այլ	- 3-8 տարի:

3.4 Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները, որոնք ձեռք են բերվել Խմբի կողմից և ունեն օգտակար ծառայության ժամկետ, ներկայացված են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Ամորտիզացիան ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվությունում՝ կիրառելով գծային մեթոդը կամ ոչ նյութական ակտիվի օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում, կամ 10 տարում:

3.5 Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվներ արժեզրկում

Անորոշ օգտակար ծառայության ժամկետ ունեցող ակտիվները չեն ամորտիզացվում և յուրաքանչյուր տարի ենթարկվում են արժեզրկման ստուգման: Մաշվող ակտիվները արժեզրկման համար վերանայվում են, երբ իրադարձությունները և հանգամանքների փոփոխությունները վկայում են այն մասին, որ դրանց հաշվեկշռային արժեքը կարող է չվերականգնվել: Արժեզրկման կորուստը ճանաչվում է այն գումարով, որով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է փոխհատուցվող գումարը:

Փոխհատուցվող գումարը վաճառքի գուտ գնից և օգտագործման արժեքից առավելագույնն է: Եթե ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի փոխհատուցվող գումարն ավելի փոքր է նրա հաշվեկշռային արժեքից, ապա ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև փոխհատուցվող գումարը:

Երբ հետագայում արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է, ապա ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը պետք է ավելացվի մինչև նրա փոխհատուցվող գումարը, բայց այնպես, որ ակտիվի ավելացված հաշվեկշռային արժեքը չգերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլինի, եթե նախորդ տարիներին այդ ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի գծով արժեզրկումից կորուստներ ճանաչված չլինեն: Արժեզրկումից կորստի հակադարձումն անմիջապես ճանաչվում է որպես եկամուտ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվությունում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ համապատասխան ակտիվը հաշվառվում է վերագնահատված արժեքով, որի դեպքում արժեզրկումից կորստի ցանկացած հակադարձում դիտվում է որպես վերագնահատումից արժեքի ան:

3.6 Վարձակալված ակտիվներ

Խումբը գնահատում է, թե արդյոք պայմանագիրը վարձակալական է, կամ պարունակում է վարձակալություն պայմանագրի գործողության սկզբում: Վարձակալության պայմանագիրն իրավունք է տալիս որոշակի ժամանակահատվածում սահմանելու որոշակիացված ակտիվի օգտագործման ուղղությունները և ստանալու որոշակիացված ակտիվից բոլոր տնտեսական օգուտները՝ փոխհատուցման դիմաց:

Վարձակալության ճանաչումը և չափումը որպես վարձակալ

Վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ, Խումբը իր ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ճանաչում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը և վարձակալության գծով պարտավորությունը: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը չափվում է սկզբնական արժեքով, որը ձևավորվում է վարձակալության գծով պարտավորության սկզբնական

չափումից, Խմբի կատարած ցանկացած սկզբնական ուղղակի ծախսերից, վարձակալության ժամկետի ավարտին ակտիվի ապատեղակայման և քանդման ցանկացած ծախսի գնահատումից և նախքան վարձակալության մեկնարկի ամսաթիվը կատարված ցանկացած վարձակալական վճարներից (հաճախ ստացված ցանկացած խրախուսումները):

Խումբը հաշվարկում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը գծային հիմունքով վարձակալության մեկնարկի ամսաթվից մինչև օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի օգտակար ծառայության ավարտի ամսաթվից կամ վարձակալության ժամկետի ավարտի ամսաթվից ամենավաղը: Խումբը նաև գնահատում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը արժեզրկման համար, երբ այդպիսի ցուցանիշներ կան:

Մեկնարկի ամսաթվին Խումբը չափում է վարձակալության գծով պարտավորությունը այդ ամսաթվին դեռևս չվճարված վարձավճարների ներկա արժեքով՝ դրանք գեղջելով՝ կիրառելով վարձակալությամբ ենթադրվող տոկոսադրույքը, եթե այդ դրույքը կարելի է հեշտությամբ որոշել, կամ Խմբին լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը:

Վարձակալության գծով պարտավորության չափման մեջ ներառվող վարձավճարները պարունակում են հաստատուն վճարումներ (ներառյալ՝ ըստ էության հաստատուն վճարումներ), վարձակալության փոփոխուն վճարումներ, որոնք կախված են ինդեքսից կամ դրույքից, գումարներ, որոնք, ինչպես սպասվում է կվճարվեն մնացորդային արժեքի երաշխիքի ներքո և վճարումներից, որոնք առաջանում են օպցիոններից, որոնց իրագործման վերաբերյալ կա խելամիտ համոզումներ:

Սկզբնական չափումից հետո պարտավորությունը կնվազեցվի կատարված վճարումների և կմեծացվի տոկոսների չափով: Այն վերաչափվում է՝ արտացոլելու ցանկացած վերագնահատում կամ փոփոխություն, կամ եթե առկա են փոփոխություններ ըստ էության հաստատուն վճարումներում:

Երբ վարձակալության գծով պարտավորությունը վերաչափվում է, համապատասխան ճշգրտումը արտացոլվում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվում կամ շահույթում և վնասում, եթե օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը նվազեցվել է գրոյի:

Խումբը կարճաժամկետ վարձակալությունների և փոքրարժեք ակտիվների վարձակալությունների հաշվառման համար ընտրել է գործնական մոտեցումներ: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն ճանաչելու փոխարեն, դրանց հետ կապված վճարումները վարձակալության ժամկետի ընթացքում ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում որպես ծախս՝ գծային հիմունքով:

3.7 Պաշարներ

Պաշարները՝ տնտեսական պարագաները, գրենական պիտույքները, բրոշյուրները, բաժանվող տպագրական նյութերը, այլ մանրարժեք ապրանքները, ներկայացված են ինքնարժեքից և իրացման գուտ արժեքից նվազագույնով:

Պաշարների ինքնարժեքը չափվում է ՖԻՖՈ (առաջին մուտք, առաջին ելք) մեթոդով: Իրացման գուտ արժեքը սովորական գործունեության ընթացքում վաճառքի ենթադրվող գինն է՝ հաճախ համալրման և վաճառքը կազմակերպելու համար անհրաժեշտ ծախսումները:

3.8 Ֆինանսական գործիքներ

Ճանաչում և սպանանաչում

Ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները ճանաչվում են, երբ Խումբը դառնում է ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմ:

Ֆինանսական ակտիվներն ապանանաչվում են, երբ լրանում են ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները, կամ այն ժամանակ, երբ ֆինանսական ակտիվները բոլոր նշանակալից ռիսկերով ու հատուցումներով փոխանցվում են երրորդ կողմին:

Ֆինանսական պարտավորությունները ապանանաչվում են, երբ դրանք մարվում են, վճարման ենթակա չեն, չեղյալ են ճանաչվել կամ լրացել է դրանց ուժի մեջ լինելու ժամկետը:

Ֆինանսական ակտիվների դասակարգումը և սկզբնական չափումը

Բոլոր ֆինանսական ակտիվները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի հետ կապված ծախսումները, բացառությամբ այն առևտրային դեբիտորական պարտքերի, որոնք չեն պարունակում էական ֆինանսական բաղադրիչ և չափվում են գործարքի գնով՝ ՖՀՄՍ 15-ի պահանջներին համապատասխան:

Ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հեջավորման գործիքների բաժանվում են հետևյալ կատեգորիաների.

- ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող,
- իրական արժեքով չափվող՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով,
- իրական արժեքով չափվող՝ այլ համապարփակ արդյունքի միջոցով:

Դասակարգումը բնորոշվում է հետևյալ երկու պարագայով.

- Խմբի ֆինանսական ակտիվների կառավարման բիզնես մոդելը,
- Ֆինանսական ակտիվի՝ պայմանագրային դրամական հոսքերի հատկանիշները:

Ֆինանսական ակտիվներին առնչվող ամբողջ եկամուտը և ծախսերը, որոնք ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, արտացոլված են ֆինանսական ծախսերում, ֆինանսական եկամուտում կամ այլ ֆինանսական արդյունքներում, բացառությամբ առևտրային դեբիտորական պարտքերի արժեզրկման, որը արտացոլված է այլ ծախսերում: Խմբի ֆինանսական ակտիվները, ըստ կատեգորիաների ներկայացված են ծանոթագրություն թիվ 21.2-ում:

Ֆինանսական ակտիվների հետագա չափումը

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով, եթե ակտիվները բավարարում են հետևյալ պայմաններին.

- դրանք պահվում են այն բիզնես մոդելի շրջանակներում, որի նպատակն է պահել ֆինանսական ակտիվները և հավաքագրել դրանց հետ կապված պայմանագրային դրամական հոսքերը,
- ֆինանսական ակտիվների պայմանագրային պայմաններն առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ:

Սկզբնական ճանաչումից հետո այս ակտիվները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Այն դեպքերում, երբ գեղջման ազդեցությունը աննշան է, գեղջում չի կատարվում: Ֆինանսական գործիքների այս կատեգորիայում են դասակարգվում Խմբի դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները, առևտրային դեբիտորական պարտքերը և այլ դեբիտորական պարտքերի մեծամասնությունը:

Ֆինանսական ակտիվներ՝ չափվող իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով

Ֆինանսական ակտիվները, որոնք պահվում են «հավաքագրման համար պահվող կամ «հավաքագրման և վաճառքի համար պահվող բիզնես մոդելի շրջանակներում, դասակարգվում են որպես իրական արժեքով չափվող՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով: հետագայում, անկախ բիզնես մոդելից, բոլոր այն ֆինանսական ակտիվները, որոնց պայմանագրային դրամական հոսքերը չեն հանդիսանում միայն մայր գումարի և հաշվարկված տոկոսի մարում, հաշվառվում են իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով: Բոլոր ածանցյալ ֆինանսական գործիքները դասակարգվում են այս կատեգորիայում, բացառությամբ հեջավորման գործիքների, որոնց համար գործում են հեջավորման հաշվառմանը ներկայացվող պահանջները:

Այս կատեգորիան ներառում է նաև ներդրումը սեփական կապիտալում: Խումբը հաշվառում է ներդրումը իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով և ցուցակված սեփական կապիտալի բաժնետոմսերը հաշվառել իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ արդյունքում: Իրական արժեքը որոշվել է ՖՀՄՍ 9-ի պահանջներին համապատասխան, որը չի թույլ տալիս սկզբնական արժեքով չափումը:

Այս կատեգորիայում դասակարգված ակտիվները չափվում են իրական արժեքով՝ օգուտը կամ կորուստները ճանաչելով շահույթում կամ վնասում: Այս կատեգորիայում դասակարգված ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքը որոշվում է գործող շուկայի գործարքներին հղում կատարելով կամ, այն պարագայում, երբ առկա չէ գործող շուկա՝ կիրառելով գնահատման մեթոդ:

Ֆինանսական ակտիվների արժեքկում

Ակնկալվող պարտքային կորուստները ճանաչելու համար ՖՀՄՄ 9-ում արժեքկմանը ներկայացված պահանջներում օգտագործվում է ապագային առնչվող տեղեկատվություն՝ «Ակնկալվող պարտքային կորուստների մոդելը»: ՖՀՄՄ 9-ի պահանջների շրջանակներում ընդգրկվող գործիքները ներառում են տրված վարկերը և փոխառային տիպի այլ ֆինանսական ակտիվները, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ արդյունքում, առևտրային դեբիտորական պարտքերը, պայմանագրային ակտիվները որոնք ճանաչվել և չափվել են ՖՀՄՄ 15-ի համաձայն և վարկային պարտավորությունները և որոշ ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերը, որոնք չեն չափվում իրական արժեքով՝ շահույթում կամ վնասում:

Պարտքային կորուստների ճանաչումը այլևս կախված չէ Խմբի՝ պարտքային կորուստը բնորոշող իրադարձության սկզբնական բացահայտումից: Փոխարենը, պարտքային ռիսկը գնահատելիս և ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս Խումբը դիտարկում է տեղեկատվության ավելի ընդլայնված զանգված՝ ներառյալ անցյալ իրադարձությունները, ընթացիկ պայմանները, խելամիտ և հիմնավորված կանխատեսումները, որոնք ազդեցություն ունեն գործիքի ապագա դրամական հոսքերի ակնկալվող հավաքագրելիության վրա:

Առաջընթաց գնահատման մոտեցումը կիրառելիս առանձնացվում են հետևյալները.

- ֆինանսական գործիքներ, որոնց պարտքային որակները սկզբնական ճանաչումից հետո էականորեն չեն վատթարացել կամ ունեն ցածր պարտքային ռիսկ (Փուլ 1) և
  - ֆինանսական գործիքներ, որոնց պարտքային որակները սկզբնական ճանաչումից հետո էականորեն վատթարացել են և որոնց պարտքային ռիսկը ցածր չէ (Փուլ 2):
- Փուլ 3-ը ընդգրկում է այն ֆինանսական ակտիվները, որոնց մասով հաշվետու ամսաթվի դրությամբ առկա են արժեքկման օբյեկտիվ ապացույցներ:

Առաջին դասի ակտիվների համար ճանաչվում են «12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները, մինչդեռ «գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստները ճանաչվում են երկրորդ դասի ակտիվների համար: Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափումը որոշվում է ֆինանսական գործիքի ակնկալվող գործողության ժամկետի պարտքային կորուստների հավանականության միջին կշռված գնահատումով:

Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր և պայմանագրային ակտիվներ

Խումբը հաշվառում է առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերը և պայմանագրային ակտիվները օգտվելով պարզեցված մոտեցումից և կորուստի գծով պահուստը ձևակերպում է որպես գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ: Դրանք իրենցից ներկայացնում են պայմանագրային դրամական հոսքերի ակնկալվող դադարեցումները՝ հաշվի առնելով ֆինանսական ակտիվի գործողության ժամկետի ամբողջ ընթացքում ցանկացած պահի չմարվելու հնարավորությունը: Ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկելիս Խումբը օգտագործում է պահուստի մատրիցան՝ ելնելով պատմական փորձից, արտաքին ցուցանիշներից և ապագային առնչվող տեղեկատվությունից

Խումբը գնահատում է առևտրային դեբիտորական պարտքերի արժեքկումը հավաքական հիմունքով, քանի որ դրանք ունեն պարտքային ռիսկի ընդհանուր բնորոշումներ, դրանք խմբավորվել են՝ ելնելով ժամկետանց օրերից:

Ֆինանսական պարտավորությունների դասակարգումը և չափումը

Խմբի ֆինանսական պարտավորությունները ներառում են վարկերը և փոխառությունները, առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերը, ֆինանսական վարձակալության գծով

պարտավորությունները և ածանցյալ ֆինանսական գործիքները: Խմբի ֆինանսական պարտավորությունները, ըստ կատեգորիաների, ներկայացված են ծանոթագրություն թիվ 21.2-ում:

Վարկեր և փոխառություններ

Վարկերը և փոխառությունները սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ առանց գործարքային ծախսերի: Իրական արժեքի և նոմինալ արժեքի տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ փոխառությունը ստացվել է սեփականատերերից: Այս դեպքում իրական և նոմինալ արժեքների միջև տարբերությունը ճանաչվում է սեփական կապիտալում որպես լրացուցիչ կապիտալ: Սկզբնական ճանաչումից հետո վարկերը և փոխառությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով, իսկ այս արժեքի և մարման արժեքի միջև տարբերությունը փոխառության ժամկետի ընթացքում ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով: Տոկոսավճարները և փոխառությունների հետ կապված այլ ծախսերը ծախսագրվում են կատարմանը զուգահեռ՝ որպես ֆինանսական ծախսերի մի մաս, բացի որակավորվող ակտիվի ձեռքբերմանը, կառուցմանը կամ արտադրությանն ուղղակիորեն վերագրվող փոխառության ծախսումներից, որոնք կապիտալացվում են որպես այդ ակտիվի արժեքի մաս:

Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր

Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերը ճանաչվում են իրական արժեքով, հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով:

3.9 Ծնորհներ

Ծնորհը՝ Խմբին ռեսուրսների փոխանցման տեսքով պետության, կազմակերպության կամ այլ մասնավոր անձի կողմից տրամադրվող օգնություն է՝ Խմբի գործառնական գործունեությանը վերաբերող որոշակի պայմաններին անցյալում կամ ապագայում համապատասխանության դիմաց: Դրանք չեն ներառում օգնության այն ձևերը, որոնց հնարավոր չէ խելամտորեն որևէ արժեք վերագրել, ինչպես նաև պետության, կազմակերպության կամ այլ մասնավոր անձի հետ գործարքները, որոնք հնարավոր չէ տարանջատել սովորական առևտրային գործարքներից: Ակտիվներին վերաբերող շնորհները այն շնորհներ են, որոնց հիմնական պայմանն այն է, որ Խումբը պետք է գնի, կառուցի կամ որևէ այլ կերպ ձեռք բերի երկարաժամկետ ակտիվներ: Եկամուտներին վերաբերող շնորհները՝ ակտիվներին վերաբերող շնորհներից տարբերվող պետական կամ մասնավոր շնորհներ են:

Ծնորհը ստանալու ձևը չի ազդում շնորհի գծով հաշվառման մեթոդի ընտրության վրա: Այսպիսով, անկախ այն բանից՝ շնորհը ստացվել է դրամական միջոցների տեսքով, թե որպես ունեցած պարտավորության նվազեցում, այն պետք է հաշվառվի նույն եղանակով: Պետական շնորհը, որը ստացման ենթակա է դառնում՝ ի հատուցում արդեն կրած ծախսերի կամ վնասների, կամ որի նպատակն է Համալսարանին տրամադրել անհետաձգելի ֆինանսական օգնություն՝ առանց դրա հետ կապված հետագա ծախսումների, պետք է ճանաչվի շահույթում կամ վնասում այն հաշվետու ժամանակաշրջանում, երբ այն դառնում է ստացման ենթակա: Ակտիվներին վերաբերող շնորհները հետաձգվում և ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում է գծային մեթոդով՝ համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում:

3.10 Հատուցումներ աշխատակիցներին

Աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումները ներառում են աշխատավարձերը, կարճաժամկետ փոխհատուցելի բացակայությունները (ինչպիսիք են, օրինակ, վճարովի տարեկան արձակուրդները և հիվանդության հետ կապված վճարովի արձակուրդները) և պարգևավճարները: Երբ աշխատակիցը հաշվառման ժամանակաշրջանի ընթացքում Խմբին մատուցել է ծառայություն, Խումբը աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումների չգեղջված գումարը, որն ակնկալվում է վճարել այդ ծառայության դիմաց, պետք է ճանաչի որպես պարտավորություն (հաշվեգրված ծախս)՝ արդեն վճարված ցանկացած գումար հանելուց հետո:

3.11 Ծահութահարկ

Ընթացիկ շահութահարկը տարվա համար հարկվող շահույթից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվետու ամսաթվին գործող կամ, ըստ էության գործող հարկային դրույքաչափերով՝ հաշվի առնելով նախորդ տարիների համար վճարվելիք հարկերի ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկը հաշվարկվում է ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և շահութահարկի հաշվարկման ժամանակ օգտագործվող համապատասխան հարկային բազաների միջև ժամանակավոր տարբերություններից: Հետաձգված հարկային պարտավորությունները ճանաչվում են բոլոր հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների համար: Հետաձգված հարկային ակտիվները պետք է ճանաչվեն բոլոր նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների համար այն չափով, որքանով որ հավանական է հարկվող շահույթի ստացում, որի դիմաց կարող է օգտագործվել նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունը: Այսպիսի հետաձգված հարկային ակտիվներն ու պարտավորությունները չեն ճանաչվում, եթե ժամանակավոր տարբերությունն առաջանում է գուղվիլի սկզբնական ճանաչումից կամ այլ ակտիվների և պարտավորությունների սկզբնական ճանաչումից այնպիսի գործարքում, որը գործարքի պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական շահույթի, ոչ էլ՝ հարկվող շահույթի վրա (բացի ձեռնարկատիրական գործունեության միավորումներից):

Հետաձգված հարկային ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը վերանայվում է յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում և նվազեցվում է այն չափով, որով այլևս հավանական չէ, որ Խումբը կստանա բավարար հարկվող շահույթ, որը թույլ կտա հետաձգված հարկային ակտիվից օգուտն ամբողջությամբ կամ մասամբ իրացնել:

3.12 Հասույթի ճանաչում

Խումբը եկամուտը ճանաչում է փուլերով, երբ (կամ այնքանով, որքանով) կատարում է կրթական կամ այլ ծառայություններ մատուցելու իր պարտավորությունները: Համապատասխանաբար, ծառայությունների մատուցումը (կրթական կամ այլ) նույնպես իրականացվում է փուլերով՝ անկախ Խմբի և ծառայությունները ստացողի միջև կնքված պայմանագրի ժամկետից

Հասույթ պայմանագրերից

Խումբը, կնքելով ծառայությունների մատուցման պայմանագիրը ծառայությունը ստացողի հետ, ընդունում է, որ ա/ պայմանագիրն ունի առևտրային բնույթ, բ) հավանական է, որ Խումբը կստանա այն հատուցումը, որի իրավունքը ունի ստանալու՝ համաձայն պայմանագրի, գ/ ծառայություն ստացողը միաժամանակ ստանում և սպառում է Խմբի կողմից մատուցված կրթական կամ այլ տեսակի ծառայությունները:

Վարձակալությունից եկամուտ

Գործառնական վարձակալությունների գծով ստացված վճարումները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով՝ վարձակալության ժամկետի ընթացքում և ներառվում են «այլ եկամուտ» հոդվածում:

Տոկոսային եկամուտ

Տոկոսային եկամուտը ճանաչվում է համամասնության հիմունքով՝ մնացորդային արժեքի նկատմամբ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը, որը զեղչում է ակնկալվող ապագա դրամական միջոցների ներհոսքերը ֆինանսական ակտիվի ակնկալվող ժամկետում՝ մինչև ակտիվի գուտ հաշվեկշռային արժեքը:

ԲՄԿ ՊՈՒՀ Ռուս-Հայկական (Մլայնական) համալսարանի համալսարանի հանրակրթական հաշվետվություններ 31 դեկտեմբեր 2022թ.

4 Հիմնական միջոցներ

հազար դրամ	Շենքեր, շինություններ, կառուցվածքներ	Մեքենաառքավորումներ	Տրանսպորտային միջոցներ	Կրթատրական և տնտեսական գույք	Կենսաբանական ակտիվներ	Այլ ՀՄ	Անավարտ ոչ ընթացիկ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
	3,181,447	1,951,816	4,538	261,987	37,966	403,444	2,098,779	7,939,977
<i>Սկզբնական արժեք</i>		129,117	-	67,049	-	45,960	122,980	365,106
2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ		(2,355)	-	1,664	-	(31,952)	-	100
Ավելացում	32,743	2,078,578	4,538	330,700	37,966	417,452	2,221,759	8,305,183
Ներքին շարժ	3,214,190	58,716	-	24,850	-	9,851	872	94,289
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		7,462	-	(9,128)	-	1,321	(2,201,296)	(345)
Ավելացում	2,201,296	(30,124)	-	(1,631)	-	-	-	(31,755)
Ներքին շարժ	-	2,114,632	4,538	344,791	37,966	428,624	21,335	8,367,372
Դուրս գրում	5,415,486	-	-	-	-	-	-	-
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,659,922	1,564,000	4,538	250,223	37,788	283,180	-	3,799,651
<i>Կուտակված մաշվածություն</i>		1,074	-	1,187	-	214,905	-	262,472
2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	43,306	58,592	-	3,718	-	(165,808)	-	(5,309)
Տարվա ծախս	98,189	1,623,666	4,538	255,128	37,788	332,277	-	4,056,814
Ներքին շարժ	1,803,417	87,872	-	19,787	-	25,090	-	343,470
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	210,721	(6,673)	-	-	53	286	-	341
Տարվա ծախս	6,675	1,704,865	4,538	274,915	37,841	357,653	-	4,400,625
Ներքին շարժ	2,020,813	-	-	-	-	-	-	-
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,410,773	454,912	-	75,572	178	85,175	2,221,759	4,248,569
<i>Հաշվեկշռային արժեք</i>		409,767	-	69,876	-	70,971	21,335	3,966,747
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,394,673	-	-	-	-	-	-	-
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ								

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խումբը չունի դրույթային Խումբը չունի դրույթային Խումբը չունի գրավարկված հիմնական միջոցներ (2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խումբը չունի դրույթային Խումբը չունի գրավարկված հիմնական միջոցներ):

5 Օգտագործման իրավունքով ակտիվներ

Խումբը օգտագործման իրավունքով օգտագործում է անհատույց օգտագործմամբ ստացված 3,21 հա հողամասը՝ 42,109 հազ. դրամ սկզբնական արժեքով:

6 Հետաձգված հարկեր

Հետաձգված հարկերի շարժը ներկայացված է ստորև.

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Տարեսկզբի մնացորդ	(74,613)	(67,173)
Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչված փոխհատուցում	(329,748)	(7,440)
Տարելերջի մնացորդ	<u>(404,361)</u>	<u>(74,613)</u>

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա հետաձգված հարկերը խմբավորված են հետևյալ կերպ.

Հազար դրամ	1 հունվարի 2021թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	31 դեկտեմբերի 2021թ.
Հետաձգված հարկային ակտիվներ			
Արձակուրդի պահուստ	29,474	1,219	30,693
	29,474	1219	30,693
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ			
Հիմնական միջոցներ	96,647	8,659	105,306
Չուտ արդյունք - հետաձգված հարկային ակտիվներ/պարտավորություններ	(67,173)	(7,440)	(74,613)

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա հետաձգված հարկերը խմբավորված են հետևյալ կերպ.

Հազար դրամ	1 հունվարի 2022թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	31 դեկտեմբերի 2022թ.
Հետաձգված հարկային ակտիվներ			
Արձակուրդի պահուստ	30,693	5,896	36,589
	30,693	5,896	36,589
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ			
Հիմնական միջոցներ	105,306	335,644	440,950
Չուտ արդյունք - հետաձգված հարկային ակտիվներ	(74,613)	(329,748)	(404,361)

7 Պաշարներ

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Նյութեր	5,948	9,489
Արագամաշ առարկաներ	4,415	5,542
Արտադրանք	18,619	18,613
Այլ	6	6
	<u>28,988</u>	<u>33,650</u>

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խումբը չունի գրավադրված պաշարներ:

8 Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր

	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Հազար դրամ		
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>		
Առևտրային դեբիտորական պարտքեր	186,141	108,773
Դեբիտորական պարտքեր վարձակալության գծով	7,972	2,643
Տրված կանխավճարներ	7,356	7,177
Դեբիտորական պարտքեր բյուջեի գծով	43,062	39,464
Այլ դեբիտորական պարտքեր	1,001	702
	245,532	158,759

Առևտրային դեբիտորական պարտքերի գծով տոկոսներ չեն հաշվարկվում: Առևտրային դեբիտորական պարտքի հավաքագրելիությունը որոշելիս հաշվի է առնվում դեբիտորի պարտքի մարման ժամանակացույցի ցանկացած փոփոխություն՝ սկսած պարտքի առաջացման պահից մինչև հաշվետու ամսաթիվը:

Խումբը Դեբիտորական պարտքերի գծով պահուստ չի ձևավորում, քանի որ դեբիտորական պարտքի հիմնական բաղկացուցիչ մասը կազմում է կրթական ծառայություններից ձևավորվող դեբիտորական պարտքը, որը մարվում է ըստ ժամանակացույցի՝ ամսական կամ կիսամյակային (սեմեստր):

9 Տրամադրված փոխառություններ

	Ընթացիկ	Ընթացիկ
	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Հազար դրամ		
Փոխառություններ	1,075	2,555
	1,075	2,555

Սողոմոնյան Արթուր

Հաստատությունը համաձայն 27.04.2022թ. փոխառության պայմանագրի Արթուր Սողոմոնյանին տրամադրել է 300 հազ. դրամ անտոկոս փոխառություն մեկ տարի մարման ժամկետով: 31.12.2022թ. դրությամբ փոխառության մնացորդը կազմում է 100 հազ. դրամ:

Պողոսյան Արսեն

Հաստատությունը համաձայն Ռեկտորի 03.11.2022թ. հրամանի Արսեն Պողոսյանին տրամադրել է 300 հազ. դրամ փոխառություն վեց ամիս մարման ժամկետով: 31.12.2022թ. դրությամբ փոխառության մնացորդը կազմում է 200 հազ. դրամ:

Բաղդասարյան Մասուն

Հաստատությունը համաձայն 01.12.2020թ. փոխառության պայմանագրի Մասուն Բաղդասարյանին տրամադրել է 600 հազ. դրամ անտոկոս փոխառություն մեկ տարի մարման ժամկետով: 31.12.2022թ. դրությամբ փոխառության մնացորդը կազմում է 600 հազ. դրամ:

Լի Ալդիա ՄՊԸ

Հաստատությունը համաձայն 12.11.2015թ. փոխառության պայմանագրի Լի Ալդիա ՄՊԸ-ին տրամադրել է 400 հազ. դրամ անտոկոս փոխառություն 20 ամիս մարման ժամկետով: 31.12.2022թ. դրությամբ փոխառության մնացորդը կազմում է 50 հազ. դրամ:

10 Դրամական միջոցներ

	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Հազար դրամ	383	5,759
Դրամարկդ	2,233,700	1,338,954
Մնացորդներ բանկերում	2,234,083	1,344,713

11 Չուտ ակտիվներ

	Կուտակված շահույթ
2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	3,652,902
Տարվա վնաս 2021թ.	(195,867)
Ճշգրտում	14,771
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,471,806
Տարվա վնաս 2022թ.	(587,003)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,884,803

12 Վարկեր և փոխառություններ

Հազար դրամ	Ընթացիկ		Ոչ ընթացիկ	
	2022թ.	2021թ.	2022թ.	2021թ.
Փոխառություն	-	-	66,603	59,467
Օվերդրաֆտ	302,324	151,162	-	-
	302,324	151,162	66,603	59,467

Փոխառություններ

Հաստատությունը, համաձայն 28.06.2016թ.-ին Հայաստանի վերականգնվող էներգետիկայի և էներգախնայողության հիմնադրամի հետ կնքված էներգախնայողության ծառայությունների մատուցման համաձայնագրի թիվ 61/2016-ի և 01.06.2017թ.-ին կնքված լրացուցիչ համաձայնագրի, ստացել է արևային էներգիայով աշխատող համակարգեր, որոնց համար պետք է վճարի տարածամեկետ եղանակով՝ համաձայն վճարման գրաֆիկի: Պայմանագրի արժեքը կազմում է 161,000 հազ. դրամ: Գումարը անտոկոս է և մինչև 2026թ.-ի մարտ ամիս վճարման ժամկետով: 31.12.2022թ.-ի դրությամբ փոխառության զեղջված արժեքը կազմում է 66,603 հազ. դրամ:

Օվերդրաֆտ

Հաստատությունը, համաձայն 27.07.2020թ.-ին Արդշինբանկ ՓԲԸ-ի հետ կնքված թիվ АԿԳԾՊ20/16-101 վարկային գծի պայմանագրի և 27.07.2022թ. կնքված թիվ ՔԳՊՀ22/95-101 համաձայնագրի, ստացել է 300,000 հազ. դրամի վարկային գիծ՝ մինչև 26.07.2024թ. մարման ժամկետով և տարեկան 9,75% տոկոսադրույքով: 31.12.2022թ.-ի դրությամբ վարկային գծի մնացորդը կազմում է 300,000 հազ. դրամ:

13 Ակտիվներին/եկամուտներին վերաբերող շնորհ

	2022թ.	2021թ.
Հազար դրամ		
Տարեսկզբի մնացորդ	32,755	14,250
Շնորհի ստացում	41,489	21,138
Վերագրում եկամուտին	(20,646)	(2,633)
Տարեվերջի մնացորդ	53,598	32,755

Եկամուտներին վերաբերող շնորհ

	2022թ.	2021թ.
Հազար դրամ		
Տարեկգրքի մնացորդ	1,616,662	1,363,322
Շնորհի ստացում	2,704,232	1,962,160
Վերադասակարգում	(35,338)	(19,128)
Վերագրում եկամուտին	(2,014,908)	(1,689,692)
Տարեվերջի մնացորդ	<u>2,270,648</u>	<u>1,616,662</u>

14 Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր

	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Հազար դրամ		
Կրեդիտորական պարտքեր գնումների գծով	48,830	34,750
Ստացված կանխավճարներ	177,515	120,951
Կրեդիտորական պարտքեր բյուջեի գծով	72,434	63,943
Ընթացիկ պահուստ	203,268	170,516
Այլ կրեդիտորական պարտքեր	21,180	20,503
	<u>523,227</u>	<u>410,663</u>

Առևտրային կրեդիտորական պարտքերի գծով տոկոսներ չեն հաշվարկվում: Խումբն ունի ֆինանսական ռիսկի կառավարման քաղաքականություն, որն ապահովում է բոլոր պարտավորությունների ժամանակին կատարում:

15 Այլ եկամուտներ

	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Հազար դրամ		
Վարձակալությունից եկամուտ	12,081	8,400
ՀՄ գույքագրումից ավելցուկ	-	9,024
Վճարովի ծառայություններից եկամուտ	67,294	39,703
Այլ	40,248	31,408
	<u>119,623</u>	<u>88,535</u>

16 Այլ ծախսեր

	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Հազար դրամ		
Արձակուրդի պահուստ	32,752	6,715
Գործուղման և ներկայացուցչական ծախս	73,924	27,847
Հիմնական միջոցների օտարման ծախսեր	31,755	-
Հիմնական միջոցների սպասարկման ծախսեր	35,023	5,017
Մնուկի ծախս	29,135	25,907
Բանկային և ապահովագրական ծախսեր	11,609	31,936
Նյութածախս	7,848	28,797
Ջեղջ	9,379	9,275
Ջեղջ	736	4,596
Տույժերի, տուգանքների գծով ծախսեր	92,903	10,649
Արտարժույթի փոխարկման ծախսեր	3,108	8,542
Անհատույց տրված ակտիվների գծով ծախսեր	10,815	9,598
Այլ ծախսեր	<u>338,987</u>	<u>168,879</u>

17 Ֆինանսական եկամուտ/ծախս, զուտ

	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Հազար դրամ		
Տոկոսային եկամուտ	59,029	29,618
Վարկի տոկոսային ծախս	(22,078)	(13,085)
Ստացված փոխառության գեղջման հակադարձումից ծախս	(7,136)	(11,383)
	<u>29,815</u>	<u>5,150</u>

18 Փոխարժեքային տարբերությունից օգուտ/(վնաս)

	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Հազար դրամ		
Արտարժույթի փոխարժեքի ազդեցությունը	(66,368)	(16,247)
Դրամական միջոցներ	(526)	1,380
Կրեդիտորական պարտքեր	(66,894)	(14,867)
	<u>(66,894)</u>	<u>(14,867)</u>

19 Շահութահարկի գծով ծախս

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Ընթացիկ հարկ	61,423	40,455
Հետաձգված հարկ (տես՝ ծանոթագրություն 6)	329,748	7,440
	<u>391,171</u>	<u>47,895</u>

Արդյունավետ հարկային դրույքաչափի համադրումը ներկայացված է ստորև.

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	Արդյունավետ հարկային դրույքաչափ (%)	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	Արդյունավետ հարկային դրույքաչափ (%)
Վնասը մինչև հարկումը (համաձայն ՖՀՄՍ-ների)	(195,832)		(147,972)	
Շահութահարկ՝ 18% դրույքաչափով (2021թ.՝ 18%) (Չհարկվող եկամուտ)/չնվազեցվող ծախսեր, զուտ	(35,250)	(18.00)	(26,635)	(18.00)
Շահութահարկի գծով ծախս	426,421	217.75	74,530	50.37
	<u>391,171</u>	<u>199.75</u>	<u>47,895</u>	<u>32.37</u>

20 Կարևոր հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ

Ենթադրությունները և դատողությունները շարունակաբար գնահատվում են և հիմնված են պատմական փորձի և այլ ցուցանիշների վրա, ներառյալ՝ սպազա ակնկալվող իրադարձությունները, որոնք համարվում են ընդունելի տվյալ հանգամանքներում:

20.1 Կարևոր հաշվապահական գնահատումներ
 Խումբը իրականացնում է ապագային վերաբերող գնահատումներ և ենթադրություններ: Այդ հաշվապահական գնահատականները, որպես կանոն, չեն համապատասխանում իրական արդյունքներին: Ստորև ներկայացված են այն գնահատումներն ու ենթադրությունները, որոնց գծով առկա է ռիսկ, որ հաջորդ ֆինանսական տարում ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները կենթարկվեն էական ճշգրտումների:

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետները

Խմբի ղեկավարությունը հավատացած է, որ այդ ակտիվների գնահատված օգտակարության ժամկետները էականորեն չեն տարբերվում սպասվելիք տնտեսական ժամկետներից: Եթե այս գնահատումները փոխվեն ապա Խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները էականորեն կտարբերվեն:

Դերիտորական պարտքերի հավաքագրելիությունը

Դերիտորական պարտքերի հավաքագրելիությունը կազմում է մինչև 365 օրացուցային օր:

Հետաձգված հարկի գնահատում

Խմբի ղեկավարությունը հավատացած է, որ Խումբը ապագայում կունենա բավարար հարկվող շահույթ, որպեսզի փոխհատուցի հետաձգված հարկային ակտիվները: Եթե Խումբը ապագայում չկարողանա ստանալ հարկվող շահույթ, ապա հետաձգված հարկային ակտիվները չեն փոխհատուցվի:

21 Ֆինանսական գործիքներ

21.1 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություններ

Ֆինանսական ակտիվի, ֆինանսական պարտավորության, և բաժնային գործիքի յուրաքանչյուր դասի համար կիրառված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը և ընդունված մեթոդների մանրամասները, ինչպես նաև եկամտի և ծախսերի ճանաչման չափանիշներն ու հիմքերը ներկայացված են ծանոթագրություն 3.8-ում:

21.2 Ֆինանսական գործիքների կատեգորիաները

Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ներկայացված մնացորդները վերաբերում են ակտիվների և պարտավորությունների հետևյալ կատեգորիաներին:
 Ֆինանսական ակտիվներ

	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Հազար դրամ		
<i>Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ</i>		
Առևտրային և այլ դերիտորական պարտքեր	186,141	108,773
Տրամադրված փոխառություններ	1,075	2,555
Մնացորդներ դրամարկդում և բանկերում	2,234,083	1,344,713
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	2,421,299	1,456,041
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>		
Հազար դրամ		
<i>Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ</i>		
Վարկեր և փոխառություններ	368,927	210,629
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	273,278	214,590
	642,205	425,219

22 Ֆինանսական ռիսկի կառավարման ուղղություններ
 Ֆինանսական գործիքների հետ կապված՝ Խումբը ենթարկվում է զանազան ռիսկերի: Այս ռիսկերն են շուկայական ռիսկը, պարտքային ռիսկը և իրացվելիության ռիսկը: Խումբը չի ներգրավված սպեկուլյատիվ նպատակներով ֆինանսական ակտիվների ակտիվ առքուվաճառքի գործարքներում, ինչպես նաև չի թողարկում օպցիոններ: Առավել էական ֆինանսական ռիսկերը, որոնց Խումբը կարող է ենթարկվել, նկարագրված են ստորև:

22.1 Ֆինանսական ռիսկի գործոններ

ա) Շուկայական ռիսկ

Ֆինանսական գործիքների օգտագործման ընթացքում Խումբը ենթարկվում է շուկայական ռիսկի, հատկապես՝ արտարժույթային ռիսկի և որոշակի այլ գնային ռիսկերի, որոնք բխում են ինչպես գործառնական, այնպես էլ ներդրումային գործունեությունից:

բ) Արտարժույթային ռիսկ

Խումբը գործարքներ է իրականացնում արտարժույթով և, հետևաբար, ենթարկվում է արտարժույթի փոխարժեքային տատանումների ազդեցությանը: Խմբի գործարքների հիմնական մասն իրականացվում է հայկական դրամով: Արտարժույթի փոխարժեքային տատանումներից կախվածությունն առաջանում է Խմբի՝ արտերկրյա ձեռքբերումներից և վարկային գործարքներից:

Քանի որ Խումբը գործում է Հայաստանի Հանրապետության տարածքում, անհրաժեշտություն է առաջանում ձևավորել կայուն քաղաքականություն ՌԴ դաշնային բյուջեից ռուբլով ստացված միջոցների հաշվառման համար: Որպես ռուս-ազգային Համալսարան՝ Մայր կազմակերպությունը ղեկավարվում է ռուսական օրենքներով և կանոնակարգերով, որոնք չեն հակասում ազգային հաշվապահական օրենքներին: Դրամաշնորհների գծով ծախսերի հաշվառման համար արտարժույթի փոխարժեք ընտրելիս Խումբը առաջնորդվում է հանրային հատվածի կազմակերպությունների համար «Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը» հաշվառման դաշնային ստանդարտով, որը հաստատվել է Ռուսաստանի Դաշնության Ֆինանսների նախարարության N122Н առ 30.05.2018թ. հրամանով, որը սահմանում է արտարժույթով դրամական ակտիվների համար ընդունելի փոխարժեքներ (Ստանդարտի III և IV մասեր), ՖՀՄՍ 21 «Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը»-ով, ինչպես նաև Մայր կազմակերպության գիտական խորհրդի որոշումներով:

Արտարժույթով արտահայտված ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները, որոնք Խումբը ենթարկվում են արտարժույթային ռիսկի, նկարագրված են ստորև:

Հոդված 2021թ.	Հայկական դրամ	ԱՄՆ դոլար	Եվրո	ՌԴ ռուբլի
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>				
Առևտրային դեբիտորական պարտքեր	108,773	-	-	-
Տրված փոխառություններ	2,555	-	-	-
Մնացորդներ դրամարկղում և բանկերում	1,086,740	5,498	79,536	168,086
	1,198,068	5,498	79,536	168,086
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>				
Վարկեր և փոխառություններ	210,629	-	-	-
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	193,582	2,011	42	200
	404,211	2,011	42	200
	793,857	3,487	79,494	167,886
Զուտ արդյունք				
Հոդված 2022թ.	Հայկական դրամ	ԱՄՆ դոլար		Այլ
Ֆինանսական ակտիվներ				
Առևտրային դեբիտորական պարտքեր	186,141	-	-	-
Տրված փոխառություններ	1,075	-	-	-
Մնացորդներ դրամարկղում և բանկերում	2,152,361	4,544	12,992	64,186

	2,339,577	4,544	12,992	64,186
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>				
Վարկեր և փոխառություններ	368,927	-	-	-
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	273,272	-	-	6
	642,199	-	-	6
Զուտ արդյունք	1,697,378	4,544	12,992	64,180

Խումբը հիմնականում ենթարկվում է ռուսական ռուբլու, Եվրոյի և ԱՄՆ դոլարի փոխարժեքի ազդեցությանը: Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված է Խմբի զգայունությունը՝ ԱՄՆ դոլարի, Ռուբլու և Եվրոյի նկատմամբ դրամի 10% (2021թ.՝ 10%) անհին/նվազմանը: 10%-ը (2021թ.՝ 10%) ղեկավարության կողմից գնահատված փոխարժեքի հավանական փոփոխությունն է: Զգայունության վերլուծությունը ներառում է միայն արտարժույթով արտահայտված դրամային հոդվածների մնացորդները և ժամանակաշրջանի վերջում ճշգրտում դրանց փոխարկումը՝ փոփոխելով փոխարժեքը 10%-ով (2021թ.՝ 10%):

Հազար դրամ	ԱՄՆ դոլար ազդեցություն		Եվրոյի ազդեցություն		Ռ-Դ ռուբլու ազդեցություն	
	2022թ.	2021թ.	2022թ.	2021թ.	2022թ.	2021թ.
Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն	454	349	1,299	7,949	6,418	16,789

զ) Տոկոսադրույքային ռիսկ

Խումբը ենթարկվում է տոկոսադրույքային ռիսկի, քանի որ ունի հաստատուն տոկոսադրույքներով փոխառու միջոցներ: Խումբը այս ռիսկը կառավարում է՝ ապահովելով համապատասխան չափի հաստատուն տոկոսադրույքով փոխառու միջոցներ:

դ) Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկն առաջանում է այն դեպքում, երբ պայմանագրային գործընկերը չի կատարում իր պարտավորությունները, որի հետևանքով Խումբը ֆինանսական կորուստներ կարող է կրել: Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ նշանակալի պարտքային ռիսկի կենտրոնացում առկա չէ: Առավելագույն պարտքային ռիսկը ներկայացված է ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում՝ յուրաքանչյուր ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքով:

ե) Իրացվելիության ռիսկ

Խումբը վարում է իրացվելիության կառավարման քաղաքականություն՝ պահելով բավարար դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ, ինչպես նաև բարձր իրացվելիություն ունեցող ակտիվներ՝ ժամանակին գործառնական պարտավորությունները մարելու նպատակով:

23 Իրական արժեքի չափում

Խումբը սկզբնական ճանաչումից հետո իրական արժեքով չափվող ակտիվները և պարտավորությունները դասակարգում է 1-ից մինչև 3-րդ մակարդակներում՝ հիմնվելով իրական արժեքի դիտարկելիության աստիճանի վրա: Այս երեք մակարդակները ներկայացված են ստորև.

- 1-ին մակարդակ՝ իրական արժեքները ստացվում են նմանատիպ ակտիվների կամ պարտավորությունների ակտիվ շուկաներում գնանշվող գներից (չճշգրտված),
- 2-րդ մակարդակ՝ իրական արժեքները ստացվում են 1-ին մակարդակում ներառված գնանշվող գներից տարբեր այլ ելակետային տվյալներից, որոնք ակտիվի կամ պարտավորության գծով դիտարկվում են կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ), կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող),
- 3-րդ մակարդակ՝ իրական արժեքները ստացվում են գնահատման հնարքների միջոցով, որոնք ներառում են ակտիվի կամ պարտավորության գծով ելակետային տվյալներ, որոնք հիմնված չեն դիտարկվող շուկայական տվյալների վրա (ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ):

24 Կապիտալի ռիսկի կառավարում

Խումբը իր կապիտալը կառավարում է այնպես, որպեսզի ապահովի իր անընդհատ գործելու հնարավորությունն առավելագույնին հասցնելով Խմբի եկամուտները՝ փոխառու և կապիտալ միջոցների օպտիմալ համապատասխանությունն ապահովելու միջոցով:

Խմբի կապիտալը կազմված է սեփական կապիտալից, որը ներառում է թողարկված կապիտալը, կուտակված շահույթը, ինչպես նաև փոխառու միջոցները, որոնք ներառում են փոխառությունները՝ բացահայտված ծանոթագրություն 13-ում:

Խմբի ղեկավարությունը պարբերաբար վերանայում է կապիտալի կառուցվածքը, որպեսզի ապահովի փոխառու միջոցների և սեփական կապիտալի մնացորդների առավելագույն օպտիմալ համապատասխանություն, որը վերլուծվում է՝ հաշվառելով ընդհանուր կապիտալը բաժանած ընդհանուր ֆինանսավորման վրա: Հաշվարկը ներկայացվում է ստորև.

	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Հազար դրամ		
Ընդհանուր սեփական կապիտալ	2,884,803	3,471,806
Հանած՝ դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(2,234,083)	(1,344,713)
Կապիտալ	650,720	2,127,093
Ընդհանուր սեփական կապիտալ	2,884,803	3,471,806
Ֆինանսական վարձակալություն	368,927	210,629
Ընդհանուր ֆինանսավորում	3,253,730	3,682,435
Կապիտալի և ընդհանուր ֆինանսավորման հարաբերակցություն	0.20	0.58

25 Պայմանականություններ

25.1 Գործարար միջավայր

Խմբի ղեկավարությունը գտնում է, որ իրացվելիության ընթացիկ մակարդակը բավարար է կայուն գործունեության համար: Խումբը պարբերաբար վերանայում է իր իրացվելիության մակարդակը և, անհրաժեշտության դեպքում, պատրաստ է կիրառել իրացվելիության աջակցության համապատասխան գործիքակազմ:

Վերոնշյալ իրադարձությունները կարող են հետագայում էական ազդեցություն ունենալ Խմբի ապագա գործունեության և ֆինանսական կայունության վրա, որոնց ամբողջական հետևանքները դժվար է կանխատեսել ներկա պահին: Ապագա տնտեսական և քաղաքական իրավիճակը և վերջիններիս ազդեցությունը Խմբի գործունեության վրա կարող են տարբերվել Խմբի ղեկավարության ներկա սպասումներից:

Տվյալ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները չեն արտացոլում վերը նկարագրվածի հնարավոր ապագա ազդեցությունը Խմբի գործունեության վրա:

25.2 Պայմանական պարտավորություններ

Խմբի ղեկավարությունը կարծում է, որ ավանդը կվերադարձվի, հետևաբար վճարված գումարը ներառվել է ակտիվների մեջ: Եթե այս գործի արդյունքները տարբերվեն ղեկավարության գնահատականից, ապա այս գումարը պետք է ճանաչել որպես ծախս, որը կարող է էական ազդեցություն ունենալ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

25.3 Ապահովագրություն

Հայաստանի Հանրապետությունում ապահովագրական համակարգը զարգացման փուլում է: Ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են մյուս երկրներում, Հայաստանի Հանրապետությունում դեռ չեն կիրառվում: Խումբը՝ իր ակտիվների,

գործունեության ընդհատման կամ երրորդ կողմերի պարտավորությունների հանդեպ, որոնք կարող են առաջանալ գույքին կամ շրջակա միջավայրին Խմբի գույքի կամ գործառնությունների պատահարներից հասցված վնասի ապահովագրություն չունի: Քանի դեռ Խումբը համապատասխան ձևով ապահովագրված չէ, գոյություն ունի ռիսկ, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է անբարենպաստ նյութական ազդեցություն ունենալ Խմբի գործունեության և ֆինանսական դրության վրա:

25.4 Հարկեր

Հայաստանի Հանրապետությունում հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է՝ հաճախակի փոփոխվող օրենսդրությամբ, որը հաճախ մեկնաբանություններ է պահանջում: Հաճախ տարբեր հարկային և իրավասու մարմիններ տարբեր մեկնաբանություններ ունեն: Հարկերը հարկային մարմինների կողմից ենթակա են վերանայման և ուսումնասիրության: Հարկային մարմիններն օրենքով լիազորված են առաջադրել տուգանքներ և տույժեր:

Վերոհիշյալ հանգամանքները կարող են առաջացնել ավելի մեծ հարկային ռիսկեր, քան այլ երկրներում: Ղեկավարությունը համոզված է, որ հարկային պարտավորությունների գծով կատարել է համապատասխան հատկացումներ՝ հարկային օրենսդրության իրենց մեկնաբանության հիման վրա: Այնուամենայնիվ, հարկային մարմինների մեկնաբանությունները կարող են տարբերվել:

26 Հետհաշվեկշռային իրադարձություններ

Խումբը տնտեսական ու առևտրային կապեր ունի Ռուսաստանում և Եվրոպայում գործող ընկերությունների հետ: Ռուս-ուկրաինական ակամարտության արդյունքում հնարավոր է

- ՌԴ գիտության և բարձրագույն կրթության նախարարության կողմից ֆինանսավորման կրճատում, ֆինանսական միջոցների ժամկետից ուշ փոխանցում,
- Գործառնական գործունեության սահմանափակումներ սանկցիաների պատճառով,
- Ճանապարհորդության սահմանափակումներ (գործուղումներ և այլն):

Տվյալ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները չեն արտացոլում վերը նկարագրվածի հնարավոր ապագա ազդեցությունը Խմբի գործունեության վրա:

27 Գործարքներ կապակցված կողմերի միջև

27.1 Վերահսկողություն և գործարքներ

Խումբը վերահսկվում է Մայր կազմակերպության մասնակիցների կողմից:

27.2 Գործարքներ ղեկավարության հետ

Հիմնական ղեկավար անձնակազմը (ռեկտոր, պրոռեկտորներ, գլխավոր հաշվապահ) ժամանակաշրջանի ընթացքում ստացել է հետևյալ վարձատրությունը,

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Աշխատավարձ և պարգևատրումներ	74 801 364	60 895 369
	74 801 364	60 895 369